

POSTANOWIENIE

Dnia 16 czerwca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska (przewodniczący)

SSN Irena Gromska-Szuster (sprawozdawca)

SSN Kazimierz Zawada

w sprawie ze skargi D. Spółki z ograniczoną
odpowiedzialnością w S.
o wznowienie postępowania
zakończonym prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego
z dnia 30 grudnia 2013 r.,
w sprawie z powództwa R. K.
przeciwko D. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością
w S.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 16 czerwca 2016 r.,
zażalenia D. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.
na postanowienie Sądu Apelacyjnego
z dnia 17 grudnia 2015 r.,

1) oddala zażalenie,

2) zasądza od D. Spółki z o.o.

**na rzecz R. K. kwotę 1800 zł (jeden tysiąc osiemset
złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania
zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Strona pozwana w skardze o wznowienie postępowania w sprawie I ACa .../13, zakończonym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 30 grudnia 2013 r. zasądzającym od niej na rzecz powoda kwotę 161 015,88 zł z ustawowymi odsetkami i kosztami, jako podstawę wznowienia wskazała nowe fakty i dowody w postaci uzyskania od świadka E. S., po wydaniu zaskarżonego wyroku, informacji o sprzedaży mu przez powoda basenu i urządzeń pomocniczych przeznaczonych pierwotnie dla strony pozwanej, co jej zdaniem niweczy podstawę zasądzenia od niej na rzecz powoda zaskarżonym wyrokiem wynagrodzenia, o którym mowa w art. 644 k.c.

Celem uwiarygodnienia wskazanej podstawy wznowienia załączyła do skargi oświadczenie E. S. z dnia 15 marca 2015 r. oraz dokumentację fotograficzną magazynu powoda, w którym nie stwierdzono niecki basenowej. Zgłosiła też wnioski dowodowe, w tym zeznania E. S., celem wykazania, że powód zbył przeznaczony dla pozwanej basen, w wyniku czego uzyskał oszczędność wykluczającą roszczenie z art. 644 k.c.

Powód wniósł o oddalenie skargi, wskazując, że E. S. składał zeznania jako świadek w poprzednim postępowaniu na tę samą okoliczność i zaprzeczył by basen sprzedany mu przez powoda był tym samym basenem, który powód wykonał dla pozwanej.

W dalszych pismach procesowych pozwana dodatkowo zgłosiła nowe dowody mające wykazać nieuczciwość powoda oraz błędy w ustaleniach faktycznych wyroku objętego skargą o wznowienie.

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 17 grudnia 2015 r. odrzucił skargę i orzekł o kosztach postępowania.

Ustalił, że w sprawie I ACa .../13 zakończonej wyrokiem z dnia 30 grudnia 2013 r. powód domagał się zasądzenia kwoty 169 182,02 zł tytułem wynagrodzenia z umowy z lipca 2011 r., w której jako wykonawca zobowiązał się wobec pozwanej jako zamawiającej do zamontowania basenu kąpielowego

w budowanym przez pozwaną hotelu, tymczasem pozwana bez przyczyny odstąpiła od umowy.

Pozwana zarzuciła między innymi, że powód zaoszczędził znaczną część wydatków niezbędnych do wykonania umowy, jak również sprzedał świadkowi E. S. basen nabyty na potrzeby pozwanej. Na jej wniosek świadek ten został przesłuchany przez Sąd na rozprawie w dniu 19 października 2012 r., jednak nie potwierdził tych okoliczności.

Sąd Okręgowy oddalił powództwo uznając, że strony łączyła umowa o roboty budowlane i stwierdzając, że powód nie wykazał wartości nakładów poniesionych na wykonanie basenu oraz tego, że wykraczała poza kwotę zapłaconą już przez pozwaną.

Sąd drugiej instancji uwzględniając częściowo powództwo zaskarżonym wyrokiem uznał, że strony łączyła umowa o dzieło, od której pozwana odstąpiła zgodnie z art. 644 k.c., a zatem to na niej spoczywał ciężar wykazania, że powód w wyniku tego odstąpienia uzyskał oszczędności, które mogą być odliczone od należnego mu wynagrodzenia. Stwierdził jednak, że pozwana nie wykazała tych okoliczności, w tym nie udowodniła, że powód mógł wykorzystać elementy basenu czy pozostałych materiałów, przygotowane dla pozwanej, do własnej działalności w ramach inwestycji prowadzonych dla innych osób.

Sąd Apelacyjny stwierdził, że podstawę skargi o wznowienie postępowania stanowi art. 403 § 2 k.p.c., uznał jednak, że nie zachodzi wskazana w tym przepisie podstawa wznowienia.

Stwierdził, że oświadczenie E. S. z dnia 1 marca 2015 r., mające stanowić nowy dowód, nie jest nim, jak również nie jest źródłem wiadomości pozwanej o okolicznościach faktycznych, w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c.

Jest to dokument prywatny, w którym E. S. oświadczył jedynie, że w lutym 2012 r. powód powiedział mu o basenie przeznaczonym dla strony pozwanej, za który mu nie zapłacono i zaoferował ten basen jemu, a następnie strony uzgodniły szczegóły transakcji. Zgodnie z art. 245 k.p.c. dokument ten dowodzi jedynie, że E. S. złożył oświadczenie tej treści, a nie że treść tego oświadczenia jest zgodna z faktami, które opisuje. Skoro oświadczenie to pochodzi z marca 2015 r., nie może

stanowić „wykrytego” dowodu, w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c., bowiem powstało po uprawomocnieniu się zaskarżonego wyroku.

Nie można też uznać za „wykryte” faktów podanych w tym oświadczeniu, nawet gdyby świadek potwierdził je w ponownych zeznaniach złożonych przed Sądem. Ewentualna weryfikacja ustaleń faktycznych opartych na tych zeznaniach musiałaby być poprzedzona prawomocnym skazaniem świadka za przestępstwo fałszywych zeznań.

Podstawy wznowienia nie stanowią też pozostałe dowody zgłoszone przez pozwaną w skardze i dalszych pismach. Część z nich pochodzi z okresu sprzed trzech miesięcy przed wniesieniem skargi, część powstała już po jej wniesieniu, a większość ma charakter wtórny wobec oświadczenia E. S. z dnia 1 marca 2015 r., na którego podstawie pozwana wszczęła poszukiwania dowodów potwierdzających tezę o sprzedaży przez powoda basenu świadkowi.

Także przebieg postępowania egzekucyjnego prowadzonego na podstawie zaskarżonego wyroku nie mógł być dla pozwanej źródłem wiadomości o faktach istotnych dla wyniku poprzedniej sprawy, jak również przebieg czynności podjętych przez nią w stosunku do powoda w celu odzyskania przedmiotów i urządzeń, które w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd Apelacyjny uznał za należne pozwanej. Realizacja ewentualnych roszczeń wzajemnych pozwanej nie ma bowiem znaczenia dla wyniku rozstrzygniętej już sprawy.

Uznając zatem, że ani oświadczenie E. S. ani pozostałe dowody wskazane w skardze nie mogą być zakwalifikowane jako podstawa wznowienia przewidziana w art. 403 § 2 k.p.c., Sąd Apelacyjny na podstawie art. 410 § 1 k.p.c. odrzucił skargę.

W zażaleniu strona pozwana zarzuciła naruszenie art. 403 § 2 k.p.c. przez uznanie, że nie zachodzi podstawa wznowienia postępowania, o której mowa w tym przepisie oraz art. 410 § 1 k.p.c. przez uznanie, że skarżąca nie oparła skargi na ustawowej przesłance i bezpodstawne odrzucenie skargi.

Wnosiła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania zażaleniowego.

Powód wnosił o oddalenie zażalenia i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest nieuzasadnione.

Jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy podstawą wznowienia postępowania w oparciu o art. 403 § 2 k.p.c. mogą być tylko takie okoliczności faktyczne lub środki dowodowe, które istniały przed wydaniem zaskarżonego wyroku, lecz były stronie nieznane, lub strona z innych przyczyn obiektywnych nie mogła się na nie powołać (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2015 r. III CZ 5/15, z dnia 27 stycznia 2015 r. II UZ 70/14 i z dnia 4 lipca 2014 r. II CZ 23/14, nie publ.).

Nie jest taką podstawą twierdzenie, że świadek, którego zeznania w rozpoznanej sprawie były jedną z podstaw wydania zaskarżonego wyroku, zmienił lub odwołał te zeznania w prywatnym oświadczeniu już po uprawomocnieniu się zaskarżonego wyroku. Może to bowiem świadczyć o złożeniu przez świadka w rozpoznanej sprawie fałszywych zeznań, co jednak nie może zostać poddane weryfikacji przez Sąd rozpoznający skargę o wznowienie, gdyż nie ma on odpowiednich instrumentów, by ustalić tę kwestię.

Jeżeli zatem podstawą skargi o wznowienie postępowania jest zarzut oparcia wyroku na zeznaniach świadka, które po prawomocnym zakończeniu sprawy, świadek odwołał, może to być uznane za podstawę wznowienia przewidzianą w art. 403 § 2 k.p.c. tylko wtedy, gdy fakt złożenia fałszywych zeznań został stwierdzony prawomocnym wyrokiem skazującym za złożenie fałszywych zeznań w postępowaniu objętym skargą o wznowienie (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 lipca 2008 r. II CZ 49/08, z dnia 4 września 2009 r. III CZ 34/09 i z dnia 12 marca 2010 r. III CZ 6/10, nie publ.).

Zawarte w zażaleniu twierdzenie skarżącej, że świadek E. S. o fakcie, iż powód sprzedał mu basen przeznaczony dla pozwanej dowiedział się dopiero w okresie późniejszym, już po złożeniu zeznań w sprawie, nie znajduje potwierdzenia w treści oświadczenia tego świadka z dnia 1 marca 2015 r., w którym stwierdził jednoznacznie, że powód powiedział mu o tym w czasie spotkania w lutym 2012 r.,

a więc co najmniej siedem miesięcy przed złożeniem przez świadka zeznań w sprawie będącej przedmiotem skargi o wznowienie.

W tym stanie rzeczy, wbrew zarzutom zażalenia, oświadczenie to nie może być także dokumentem uprawdopodobniającym, w rozumieniu art. 410 § 2 k.p.c., dopuszczalność wznowienia postępowania na podstawie art. 403 § 2 k.p.c., podobnie jak pozostałe wskazane w skardze i w zażaleniu środki dowodowe, które powstały po uprawomocnieniu się zaskarżonego wyroku.

Biorąc wszystko to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹³ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie, a na podstawie art. 98 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c. orzekł o kosztach postępowania zażaleniowego.

kc

jw